

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

BARCELONA, 22 D'AGOST DE 1913

Núm. 1808 ————— ANY XXXV

PERIODIC HUMORISTIC IL·LUSTRAT

10 cèntims ————— Atrassats: 20

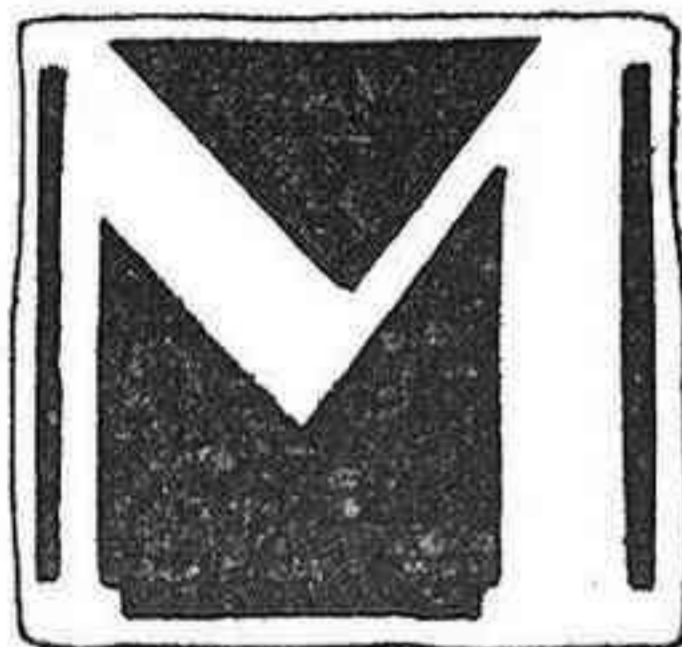

PI/AROL
MUSICA D'ENVELAT

La víctima de les festes majors

RATES SABIES

M'ha vingut a veure un amic. Que'm vingui a veure un amic, encara que per a mi resulti una cosa extraordinària, no és pas prou interessant per a fer-ne una crònica. Però am l'amic hem parlat de coses dignes de l'atenció del públic. M'imagino el vostre sobressurt, quan us assegurí que no hem parlat de la vaga ni d'escombraries.

—Bo!—dieu,—haureu parlat de literatura i haureu murmurat dels companys.

—Exactament. Hem parlat d'això, i n'hem parlat d'una manera pessimista.

El meu amic, desde que aprèn la boxa, no va tant sovint a l'Ateneu, i comença a veure les coses clares.

Així ens ha sigut senzillíssim convenir que anem malament.

Hem pesat i sospesat les causes, i hem arribat a un punt que'ns ha sigut precís parlar de la respectable classe dels *destructors*, ja que de creadors n'hem trobat tant pocs, que tot seguit hem estat llestos.

El *destructor*, entre nosaltres, abunda com el gram. Es jove i té carrera, o n'estudia; però si la té o l'estudia no és pas precisament per a exercir-la, és per a tenir els coneixements apropiats per a dedicar-se amb més eficàcia al noble sport de destruir. Amb això, lo que afirma té, als ulls dels companys, una altra autoritat que no tindria. El *destructor* és erudit. El temps que'ls altres esmersen en penoses gestacions i en parts dolorosos, ell l'esmersa en llegir i en aplicar el fruit d'aquest llegir com un vit-de-bou a les costelles dels parturients.

Per ell, que ha saborejat lo bo i millor de les literatures mundials i de la crítica mundial, a Catalunya, no hi hà pas ningú que arribi a merèixer el dictat d'eminència; no obstant, com és catalanista, accepta el nostre renaixement a ulls clucs. En Art, en Literatura, en Ciència, en tot, marxem a l'avançada amb els més avançats, sols que no tenim ni un artista, ni un literat, ni un metge.

Pel *destructor* és cosa fàcil provar-vos que ell té a la seva mà nombrosos elements de judici; que ell posseeix el llam anorreador, i gairebé això és cert; lo que mancaria, emperò, per a devenir útil, és que hi tingués alhora una petita llevor per a sembrar.

Aqueix tipu ple de cultura, paràssit de biblioteques, elegant, irònic i mondà, cedacer de llibres i revistes, malparlador dels que valen, enaltidor dels extravagants, importador d'absurditats estrangeres i conceller improvisat de tots els impotents, és el que forma el nucli de nostres penyes literàries.

Els tenen el séu lloc, que podríem nomenar, no gaire

impropiament, escorxador, on roseguen les reputacions amb una del'lectança refinadíssima. Com que són molts a rosegat i pocs els dignes d'ésser rosegats, aviat acaben; però fan bona feina. De la víctima no'n queda res.

Per aqueix estol de rates sabies, una obra literària és menys que un tall de formatge. No'ls toca en cap dent.

És clar que, per molts que fossin els escriptors, tampoc donarien abast a la pruitja de rosegat d'aquests bons crítics ocults i ignominats; però al menys estarien més entretinguts i no l'empendrien tant furiosament amb el primer que la sort els depara.

Aquests rates sabies han fet un gran mal a les nostres lletres. Primerament, els que'ls escolten agafen por, una por terrible a fer cap obra, per insignificant que siga, car veuen que'ls que més ne saben són els que més reben. Després, a copia d'oír comparances enutjoses i judicis absoluts; a copia de veure que'l que escriu ha de tenir coneixements enciclopèdics, per a eixir victoriós de mans d'aquells companys enciclopedistes, se troba ignorant i perd tot atreviment.

Aleshores, com la tasca de fer crítica a l'entorn d'un vetllador (amb begudes refrigerants a l'estiu i amb lo que millor convinga a l'hivern, asseguts en còmodes sillons, on, per a donar més autoritat a les paraules, s'hi poden estirar les cames i projectar el ventre), resulta una comoditat evident, comparada amb l'angoixa del que treballa, ell, a son torn, devé rata sabia.

I avui tímidament, més tard amb gosadía, aventura judicis i apreciacions que, per poca gracia i mala intenció que tingui a l'exposar-los, seràn aplaudits per la confraria.

Aqueixa escola dels que sempre conversen, dels que sempre critiquen, dels que sempre sembren ingeni, sense que de les seves paraules ni dels séus judicis, ni de l'ingeni sembrat, ne resti res palpable, útil i profitós, està fent una obra corrosiva entre la joventut intel'lectual.

La llàstima és que a Catalunya, desde que l'esperit regenerador ha desvetllat activitats i afanys que abans no's sentien, aquestes activitats i aquests afanys s'han esmersat malament. La fam de saber, per a obtenir el gloriós títol de cultural, ha fet nàixer el tipu de rata sabia, que en el fons no es més que un desvagat que, per a matar l'estona, s'entrega a les lectures com s'hauria entregat a la morfina.

És clar que més val així; però us juro que, per a encoratjar als que comencen i per a no desenganyar abans d'hora als que acaben, millor aniria que fos altrament.

Que la meva obra caigui entre'ls dorments, abans que entre un remat de rates sabies. Entre'ls primers pot trobar-la algú i aprofitar-se'n; entre'ls segons no'n quedarà ni rastre.

P. BERTRANA

“La Campana de Gracia” denunciada

En mèrits d'una denuncia que se segueix per la llei de jurisdiccions contra nostre estimat germà *La Campana de Gracia*, ha sigut processat el director d'aquell setmanari.

Com se comprèn, l'ensopegada ens ha afectat vivament.

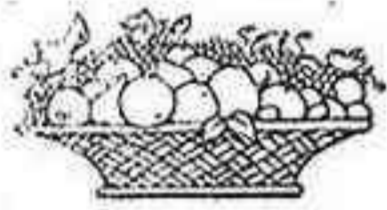
Estem segurs, emperò, que'l bon sentit i el recte criteri s'imposarà a la fi i que'l procés no tindrà altres conseqüències que les naturals molesties que són del cas.

La causa de la denuncia la funda, l'autoritat militar, en un gravat que anava a la primera plana de l'edició corresponent al 9 del mes que som, i en el primer article del mateix número.

Lealment hem de confessar que, per a nosaltres, ni el gravat ni l'article porten cap malícia.

Davant de les coses que aquests dies hem vist escrites i dibuixades en els diaris de Madrid, lo de *La Campana* no pot ésser més inofensiu.

Per això tenim l'esperança que la justícia militar, per severa que sigui, ha d'acabar per absoldre al processat, al qual testimoniem nostre millor afecte i ens hi oferim per tot lo que li pugui convenir, com és de llei, entre companys i entre amics sincers.

EPÍSTOLA

Des de Montfeliç.

Amic Lluís Reclons:
deixa tes ocupacions
i puja a passà uns quants dies
que aquí tot són alegries,
bona teca i aires bons.

M'estic a la carretera;
i és bonica la carrera
dels autos com bala rasa,
alçant una polsaguera
que no's pot sortir de casa.

De mosques no'n vulguis més,
i de pusses, no't dic res!
Dormo al costat d'un estable;
prò, a fòra, ja se sab que és
tot això molt saludable.

A la font te distreuries,
jo quasi hi vaig tots els dies;
una horeta de pujada,
que entre pols i solejada
creu-me que disfrutaries.

De peix, que no'n conexien,
ara tot sovint n'envien
i molts que'n compren, m'han dit
que, amb el temps que fà, estalvien,
perque ja arriba fregit.

Aquí tot són etiquetes;
hi han senyores, senyoretas...
que, perque és higiènic, crec
que fan vida de mongetes
i arroç amb bacallà sèc.

Per lo tant, amic Lluís,
si vols pujà a Montfeliç,
a l'instant ja pots escriure,
que això és un bell paradís...
pel que està cansat de viure.

P. CATALÀ

Sistemes de matar mosquits

Hi hà un refrà que diu: «Cada hu té'l séu sistema de matar pusses». I, lo mateix que's diu per a les pusses, pot dir-se per als mosquits.

N'hi hà molts de sistemes de matar mosquits; cada hù té'l séu.

El sistema més generalitzat, el més corrent, per això, és el de l'espelma o el misto. Que veieu un mosquit a la paret?... Hi aneu per darrera, a poc a poc, amb un misto encès o una espelma encesa, hi acosteu la flama i... clic!... sentiu un dèbil gemec d'agonitzant, i ja està. La bestiola, atreta per la llum, cau amb les ales cremades.

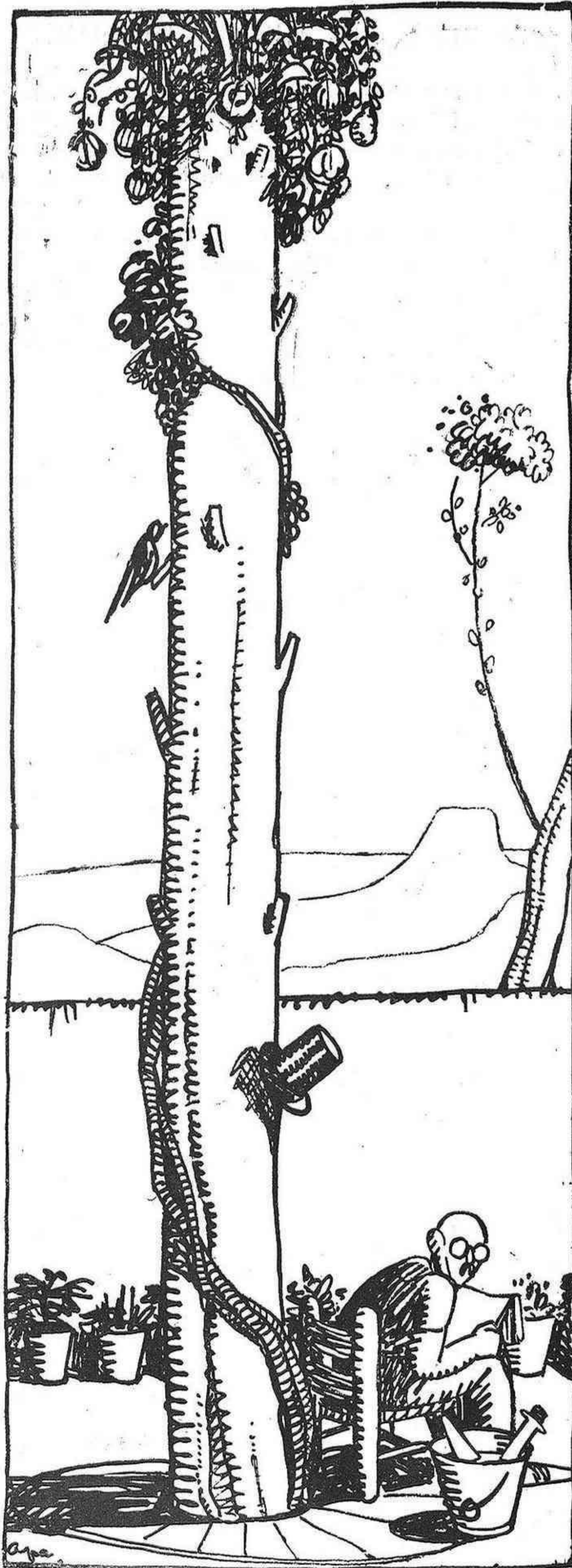
***

No obstant, coneixem altres sistemes pràctics i senzills per a matar mosquits.

PLENA MAR

—Què fa, home?... No s'hi tiril... Que no ho veu que no hi cab?

LA REVOLUCIO DE MEXIC

—Encara dura, això?... Caram! Aqueixes desigualtats són irritants: els uns tant, i els altres tant poc!

El de la patacada, per exemple.

Es el sistema clàssic, el primitiu i el més còmode.

Que se't para un mosquit al front o a la galta?... Tu deixa'l fer. El deixes estar fins que pica i, aleshores, al sentir-te la fiblada... paf!, patacada al front o a la galta. Com que està borratxo de sang, amb el ventre ple, no té esma de volar i es deixa esclafar tranquilament.

***

Per medi del àcid carbònic.

Col·locaràs un braseret de carbó ben encès en mitg del quarto, i tancaràs hermèticament, com acostumes a fer cada vegada que't vols suicidar, però procurant quedar-te a la banda de fóra.

L'endemà al matí tots els mosquits hauràn caigut asfixiats.

***

Amb reclam.

Sapigut és que'ls mosquits, abans de picar, fan una cantarella empipadora, una mena de contra-senya amb la qual s'avisen l'un a l'altre.

Doncs bé, amb un troç de canya tendre, se fabrica una trompeteta, quin sò imiti exactament la musica dels mosquits.

A la nit, a les fosques, te col·loques en el quarto del costat del teu dormitori i comences a sonar, imitant la cantarella de les bestioles.

Així els enganyaràs. Els mosquits se n'aniràn cap a l'habitació on se troba el reclam; i quan coneixes que hi són tots, aleshores tu te n'entornes al quarto, tanques amb clau i et fiques al llit.

Mentres tu dormiràs, satisfet, ells se moriràn de gana i de rabia.

***

Una sabata, tirada amb furia al sostre o a la paret, també produeix el seu efecte.

Però aquest sistema vol una gran punterfa, i té un inconvenient: que'ls veïns se queixen.

***

A l'encesa.

Agafes un fanalet vermell, i el poses encès damunt de la tauleta de nit, untant abans el vidre amb una capa de mel.

Els mosquits, cridats pel llum i per la dolçor, van a xucar la mel del vidre, i els uns hi queden enganxats i els altres no.

L'avantatge del sistema de la mel consisteix en que'ls mosquits, després, encara que piquin, tenen una picada més dolça.

***

Sistema Kneipp.

Se tanca hermèticament l'habitació on se troben els mosquits, procurant que no quedi cap escletxa ni interstici sense tapar. Tot seguit se col·loca un canonet de goma al forat del pany, i l'altre cap d'aqueix canó s'aplica a l'aixeta de l'aiguera.

Deixaràs rajar l'aigua, fins que coneguis que arriba al sostre de l'habitació, i... no dubtis que'ls mosquits moriràn ofegats.

***

L'INSPECCIO OCULAR

De com l'Arcalde, fa dies,
observa personalment
lo de les escombraries
i lo del sanejament.

Quan els mosquits són a la paret, t'hi apropes de puntetes i, aguantant-te la respiració per a que no se n'adonguin, els agafes per les ales, sense fer-los mal, com aquell qui agafa una papallona.

Així, presoners, els vas ficant dins d'una gavia expressa, petita, com aquelles gavies dels grills.

I allí els deixes estar, fins que's morin ells mateixos.

***

Finalment, existeix un altre sistema molt més original i bastant enginyoset. Consisteix en enverinar-los, enverinant la sang que's volen xuclar. Tot aquell que pateix de mosquits, abans de tirar-se al llit, que's dongui unes quantes injeccions arterials d'arsènic o d'àcid prússic.

Oli en un llum. El mosquit, per vividor que sigui, al picar, morirà instantàniament... sense dolor.

***

Tot, menys el vell sistema de cremar-los amb l'espelma o amb el misto.

Aquest s'ha de desterrar, per inquisitorial.

Avui, que fins les guerres s'humanitzen, val la pena d'ésser humanitari... fins amb els mosquits.

YORICK

El bon caçador

Tot aquest mes que's daleix. Quan tu, lector, llegeixis aquestes ratlles, el bon caçador ja quasi toca amb la mà el seu ideal, sintetitzat en una data: 31 d'Agost.

Ell ja ha sortit a les guatlles i a les tortres; però això no és verament caçar. Aquestes passejades li serveixen per a saber que al clot de cân Polit s'hi amaga un conill com un tigre, que a les costes de Masroig hi hà una remada de perdius que al menys són vintiquatre, i per a donar fè de que aquella llebra maleida de les planes d'en Colom encara és viva aquest any.

Sabent tot això, el nostre hèroe comença a empipar a tots els amics, demanant-los-hi un tarot vell. Hi ha hagut temporades de reunir-ne una dotzena. L'home tria el més vell de tots; fa més habitant dels boscos.

Després se compra unes espadnyes i s'hi fa cosir un gruix de sola als talons. Feia tant temps que no's treia les sabates. Després neteja l'escopeta, posa a avinar la caraça, recús el sarró i marxa a casa d'un amic per a dir-li:

—Còm và, Joan?

—Molt bé, Pep. I doncs, què't porta per aquí?

—Veurás; ja som a 28, i, amb això, no més ens falten tres dies. Jo he pensat en tu, per a company.

—Mercès.

—No val la pena. Amb tu vaig a tot arreu. Però voldria demanar-te una cosa.

—Això de les vagues, al capdevall serà un nou triomf per l'Església.
 —Vol dir?
 —Ja veurà vostè com, de mica en mica, els obrers seràn partidaris de les 40 hores.

L'ETERN VAGABOND

—Per vint dies de vaga, tanta fressal...

—Tu diràs.

—Te diré. Mira, en Jaume és un bon xicot i sab jugar a la «manilla», això no pot negar-se; però com a caçador, és un mal caçador. Tot lo més que mata són guatlles per a explicar; lo que és perdus ni conills...

—Ja! ja! ja!

—Amb això, tu i jo solets, eh?

—Sí; però, vès què dirà.

—I que digui lo que vulgui. Creu-me, Joan, fem-li pota. Vaja, adéu.

—Adéu.—

I, quan en Pep és fòra, en Joan diu:

—Carai!, Pep, si sabies que, encara no fa mitja hora, en Jaume m'ha vingut amb la mateixa embaixada. I el *certus* és que en Jaume hi tira de malament; però no és menys veritat que tu, Pep, tens una goça, que no sé quin sant del cel m'ha detingut de no clavar-li una perdigonada. Mala bestia maleida!... Sembla que's fumi del pròxim. Si, anant dintre'l vagó, pot mocegar-te les cames, no tinguis por de que's deixi perdre l'entreteniment. Si li dius «busca!», no vol. Si bades un xic, t'enganya, i si mai per un casual, o per bona voluntat dels altres cans, fas caure algú cap de caça, no tinguis por, ella serà la primera en abastar-lo; però, quan puguis arrebaçar-li d'entre'ls ullals, no hi serà pas tot; car si és conill no tindrà cuixes, i si perdiu te'n donarà cap i plomes... En fi, Joan, farem pel que'ns trobarem.

***

Dia primer. Són les quatre. A la porta de l'estació de França, en Pep espera que obrin.

—Diable!... Aquest Joan no ve.—

Van arribant altres caçadors amb goços lligats; amb berrets vells; qui amb carabaça, qui amb bóta; tots amb escopeta.

—Fumel!... Ja han obert la *taquilla*. I aquest Joan no ve.

S'obre la porta de la taverna del Sabre (*Rec street*) i n'ix un nou caçador. S'apropa.

—Senyor!... En Jaume!—

En Jaume fa:

—Batú!... El ximple d'en Pep!—

Se saluden.

—Esperant an en Joan?

—És clar, com sempre.

—Triga molt.

—Sí, sí; ja és tard.

—És capaç d'haver-se adormit.

—Ens haurem d'acostar cap a la finestreta.—

En Joan no arriba. Entren a l'*andén* i, després d'esperar fins a l'últim segón, pugen al cotxe.

—És un informal!

—Un ximple!

—Amb tot, a mi no'm fa res; tira malament; erra molt!

—I té uns goçots!...

***

De nit, en un vagó de tercera. En Pep porta mig conill penjat al sarró, l'altre meitat se l'ha menjada la «Viola».

La «Viola» se llepa les anques, on n'ien alguns perdigons sortits de l'escopeta d'en Jaume.

Diu aquest:

—Llàstima de perdiu, tant ben tocada!—

La «Viola» el mossega.

—Ai!—

Diu en Pep:

—En Joan és un ximple.

LETTA

DEL JARDI DELS HUMORISTES

UN PINTOR DE BROMA

El meu amic Vidalet era un pintor de broma i un tipu de primera.

Ell hauria pogut ésser un bon botiguer, un bon «tenedor» de llibres, un bon corredor de Borsa o un bon municipal. Però no; en Vidalet era pintor. Era això, i res més que això: pintor. I era inútil fer-hi gastos.

Com a pintor era tant modest, en Vidalet, que mai volia ensenyar-nos res sortit del seu pinzell, ni un esboç, ni un apunt. Tot lo més que feia era posar-nos al corrent de les seves obres.

—Avui—ens deia—estic enfeinat amb *La dona del canti*, i demà penso enllestir *L'infant que fa ponts en la sorra a la platja de la Mar Vella*. Una tela!... Quina tela!... Allò serà llum, i allò vida!—

Enamorat tant de la figura com del paisatge, ens explicava que un dia va fer posar a la seva mare, una santa dona que tenia botiga de merceria, amb una corona de roses i un caça-papellones a la mà, amb un fons de xiprers retallats i un brollador aixut, que era una delícia.

—Si la vegessee!... És ella mateixa!—repetia, alabant el rescut de la figura.

Un pintor de broma, he dit que era l'amic Vidalet, i no és ben bé així, com us l'hauria de calificar, ja que, a fi de comptes, ell no havia pintat en sa vida ni una trista regadora. Tot, en ell, era il·lusió, fantasia; s'ho creia que pintava; però mai de la seva immensa paleta n'havia sortit una llepada de color. No obstant, convençuts de que'l gran artista vivia en gestació continua, el deixàvem dir, sense meravellar-nos de res.

Un dia vaig dir-li:

—Home, ja està bé que'ns parlis dels teus projectes, de la gran obra *in mente*; però em sembla que valdria més que de les paraules passessis als fets.—

En Vidalet encengué pausadament la seva pipa i contestà:

—Amic meu: què'n treuré de pintar, sabent que no haig de vendre cap quadre en tots els dies de la meva vida?

—I la posteritat?—vaig interrompre.—I els segles futurs?... Què diràn les generacions de l'avenir quan, al remenar les teves carteres, vegin que no hi tens res?—

Aleshores en Vidalet va contestar-me amb tota ingenuïtat:

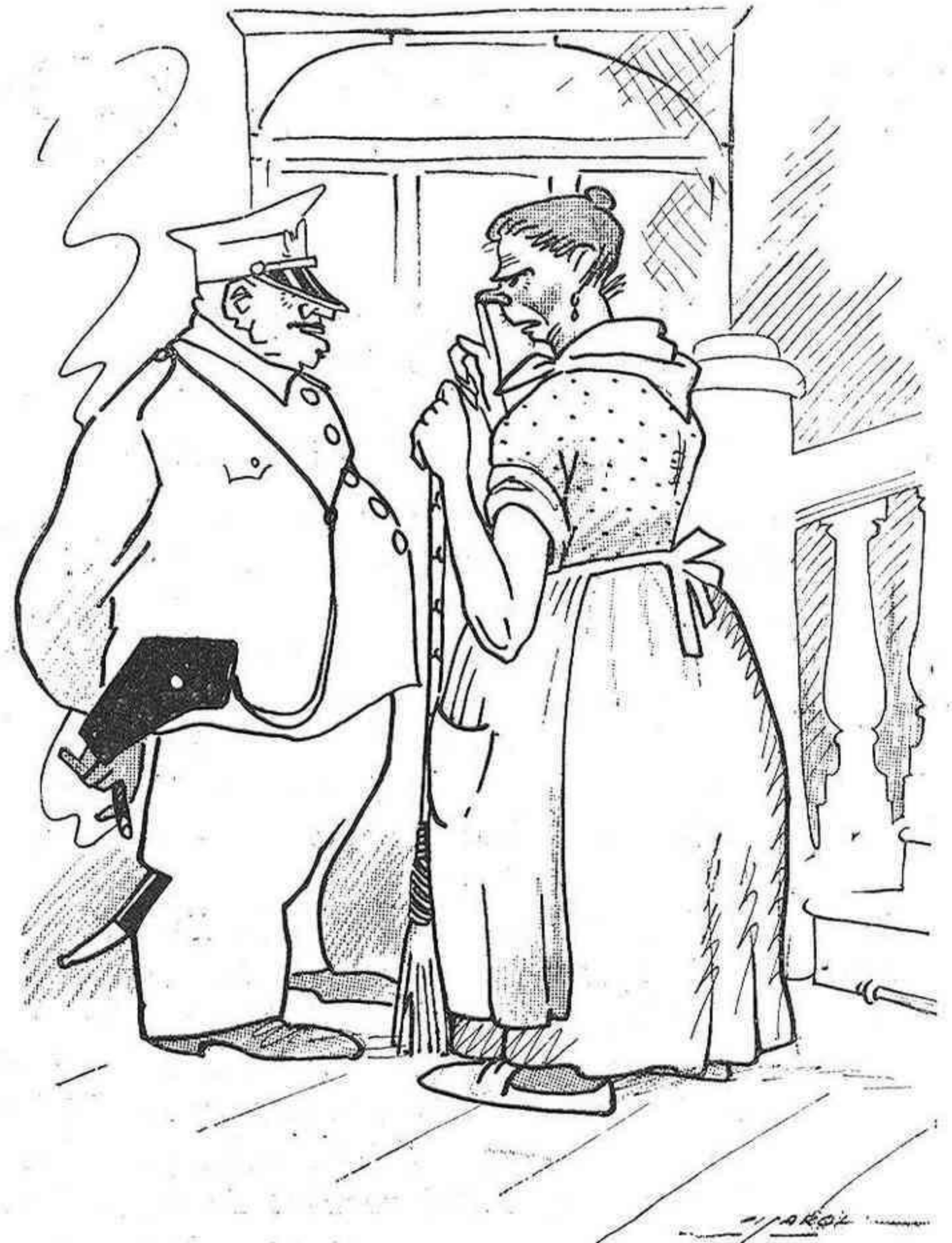
—Què diràn?... Molt senzill. Diràn: «Des del moment que no se li ha trobat res en cartera, senyal que ho va vendre tot».

G. DELAW

A LES GUATLLES

—Sabeu si hi hà guatlles per aquests voltants?
—De ficso, no sabria dir-li; però, per lo que *con-*
ten els caçadors, me penso que sí.

L'ESTISORETA

—Doncs, això de les escombraries deu donar molt?
—Como tots els negocis bruts.

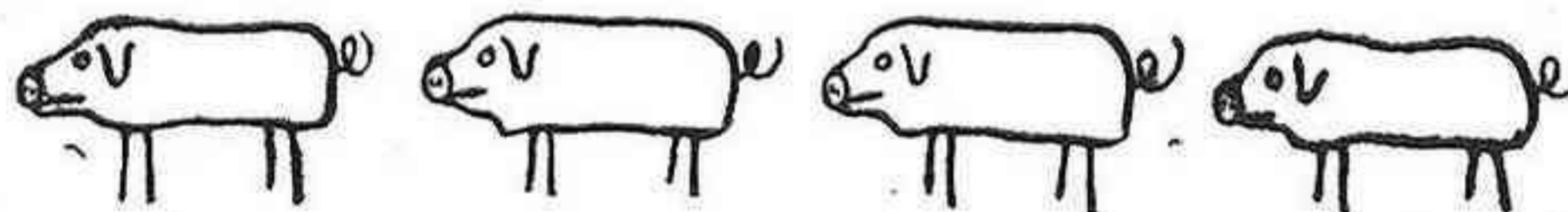

Hem rebut la *Memoria de la Junta provincial de protecció a la Infancia y represió de la Mendicidad*, dels anys 1912 i 1913. Dita *Memoria* forma un elegant follet amb nombrosos gravats, explicacions i estadístiques, que demostren la tasca verament colossal que en benefici dels infants esgarriats i tota mena de menesterosos ha portat a terme aquesta institució benèfica.

També hem rebut el follet del senyor Magí Tobella, titulat *Liberalismo, Monarquía y Farsa*, editat a Terrassa, impremta Ventayol. L'obreta del senyor Tobella és una defensa ardent de la República, alhora que una raonada rèplica als republicans que en aquests darrers temps s'han inclinat cap a la monarquia, prenent que la forma de govern no és essencial per a arribar al triomf de la Democràcia.

Amb càlida expressió, el senyor Tobella fustiga l'expressada tendència i demostra que la monarquia sempre serà incompatible amb la veritable rehabilitació del poble. També d'una manera breu, però clara i precisa, exposa els principals problemes que deu resoldre la República i que no podran resoldre mai aquells apòstols que per fins particulars se posin baix l'ampar de la corona.

El treball del senyor Tobella, tant per ésser d'actualitat com per la forma i bona orientació que dona a l'assumpte, se llegeix amb gust i esdevé reconfortant, que és lo que cal en aqueixos temps de desmaís i covardíes.

GLOSARI

L'AIGUARDENT I LA CIENCIA ANTIGA

A casa d'un apotecari petit d'un poble de Cerdanya, en un d'aquests apotecaris que'ls pots són del segle disset, encara que'ls remeis no ho siguin, que l'amo és un vellet simpàtic que, al despatjar una ampolleta d'oli d'atmetlles dolces, dona algú consell de torna i pregunta pel malalt, que s'hi reuneixen els metges per a no dir res i matar la vetlla, que fan flaire d'ungüent de roses i essència de trementina; allí en un recó hem trobat un llibre que parla de medecina.

Aquest llibre és un formulari del segle XV, i és manuscrit, i fullejant les seves planes escrites amb lletra menuda, espessa i atapeïda, hi hem trobat una defensa de l'aiguardent, tant calurosa, que avui dia que hi han tants savis que fan la guerra a la beguda sense pietat ni repòs, volem transcriure'ls al llegidor, perquè si avui per demà el beure una copa d'aiguardent, de la que siga, i qui diu una copa diu una altra, la pugui beure sense temença, pensant que, si els savis d'avui li diuen que fa un disbarat, hi havia savis molt més antics que li deien que tirés al dret, que'l beure és una gran cosa.

La defensa de l'aiguardent comença així, en llatí:

«Virtutes sive propietates aque vite sive ardentis».

I vénen les propietats.

Les primeres que té són aquestes:

«S'hi poden coure ous i conservar-los, així mateix la carn i el peix.

»Conserven les fruites i les herbes.

»Treu un clau clavat al còs.»

I si el clau és moral, o siga una pena, encara la treu més depressa; ja que, de treure penes de l'ànima, de l'aiguardent se'n contenen miracles, i sinó que ho diguin els tristos que s'han refet en aquest món per medi de la beguda. Exemple, el tenor de Marina, quan diu a llàgrima viva:

«De hoy más, beber.

De hoy más, cantar...

No tengo lágrimas
para llorar».

I mercès a aquells choristas que n'hi fan beure uns quants didalets, se pot refer, en essent al tercer acte.

Seguim.

L'aiguardent es bo:

«Per la malaltia dels ulls, anomenada Canda, i per eixugar els que hi tinguin llàgrimes».

Drap de consol pels afligits i bàlsem dels desventurats.

«Pels que pateixen del fetge.

»Pels que tenen alguna fístula en els llocs més secrets de l'home».

I qui diu de l'home, diu de la dona.

«Pels que no poden moure la llengua».

Que no són diputats d'Espanya.

«Item. BEBENT-NE SOVINT—ficsin-s'hi bé amb lo del sovint,—alta l'ingeni, ajuda la memoria i dona joventut i goig, com cura la gota rosada i lo que se'n diu el fals flemma».

Deixant el flemma i lo de la gota, això de que hi haja un licor que, essent gustós al paladar pel sol fet de pendre'n sovint, alti l'ingeni i la memoria, i dongui goig i joventut, ja n'hi hauria prou per a demanar l'aiguardent obligatori i no tirar més endavant en les ventatges que aquí apuntem; però, com que encara té més virtuts, no pararem fins a dir-les totes, per confondre, en nom de la ciencia, a tants ignorants que no creuen en la força d'aquest gran bàlsem.

Encara cura:

«L'esquinancia».

No sabem que diable deu ésser.

«Item. Allunya les mosques i altres cuques».

Suposem que deuen ésser cuques de nit, de la familia de les xinràcees.

«Item. Si es posa an el vi, el vi surt millorat».

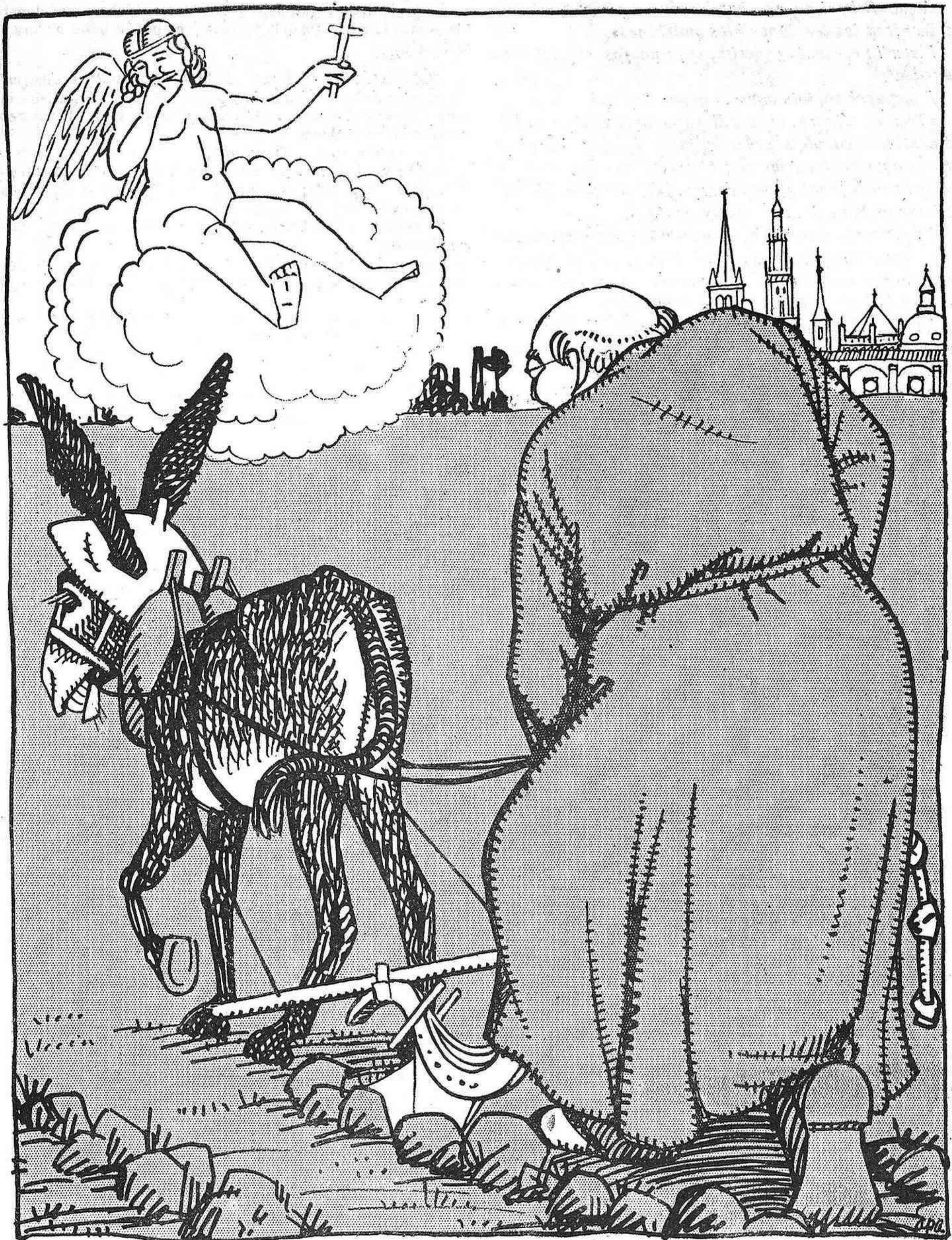
I es beu millor: que ara aiguardent, que ara vi.

«Item. Si es posa a la boca—i un té prou pit per no empassar-se'l—és bo pel mal de queixal i pel fetor de les angines.

»Si se'n beu sovint—ja tornem a ésser a lo de sovint,—romp les pedres de la bufeta».

I un elfair que romp les pedres, amb més motiu ha de rompre el cor del que té l'ampolla al davant.

A. M. D. G.

—Lo cert és que amb això del socialisme i del militarisme a nosaltres ens deixen anar fent tranquilament...
—Sí, pare.

«Item. *Bebent-ne en abundancia—o siga abundancia cordis—treu les tercianes i les quartanes».*

I treuria els mals esperits, si ja no fos esperit l'anguardent.

I, per acabar, tots aquests ítems:

«Treu el catarro, el mal-de-cap, quan ve d'un refredament, la picor dels peus, la picor del nas—la picor de tots aquells llocs que no s'hi arriba per rascar-se'ls,—i és bo pels jonolls, pels cotzes, per tota mena de torçadures, pels tulits, per donar coratge».

I finalment, fins és bo per a beure, i una beguda que curi i que a més siga bona per a beure, se pot pendre, i aial ho fan molts, com a mida preventiva; aialò és, vinga anar bevent, abans no vinga la malura.

La ciencia antiga, doncs, aconsella que's begui forsa i sovint, i la ciencia moderna, que no's begui.

Nosaltres, els que tenim fè amb totes aquelles bones pràctiques que'ns varen ensenyar els nostres passats, estem per seguir els seus consells. Respectar les seves màximes per serioses i venerables... i donar-nos a la beguda.

XARAU

TELÓ ENLAIRE

TÍVOLI.—La temporada d'òpera que s'està fent en aquest teatre, cada dia resulta més brillant, havent tingut l'empresa la sort de que tots els artistes que han pres part en les representacions fins avui donades, si bé no conqueriren grans èxits, quan menys se mantingueren en la tònica d'una discretíssima interpretació dels personatges dels quals s'havien encarregat. Cal fer la distinció de que les excepcions d'aquesta interpretació discreta no foren pas perque ho fessin pitjor; tot lo contrari. Les excepcions, en aquest conjunt digne de lloança, han estat les presentacions d'un seguit d'artistes als quals, degut als seus mèrits, el públic ha aplaudit sorollosa i entusiàsticament.

Les obres representades últimament han sigut *Lohengrin*, *Trovador*, *Favorita* i *Sonàmbula*.

La segona representació de *Lohengrin* fou molt millor que la primera. El senyor Illa va donar a la figura del protagonista tot el relleu necessari, lluint una bonica vèu i essent molt aplaudit.

La senyora Vergeri estigué deliciosa en el paper de «Elsa», donant-li un gran realç.

També foren dignes de lloança els demés artistes, senyor López Barrio «Telramondo», senyora Galàn i senyor Giralt.

En *El Trovador* obtingué un sorollós èxit el tenor senyor Elías, qui es vegé obligat a bisar diferents vegades i sortir repetidament en escena.

Foren aplaudits, juntament amb ell les senyores Darnis i Galàn, i els senyors Labarta i Miracle.

Per a son debut, el tenor Paganelli, escolí *La Favorita*. Dit artista venia precedit de gran renom. Veritablement se'l mereix. Té un gran domini de la seva vèu, passant al falset admirablement. En les notes mitges i baixes és perfecte.

La senyora Kosta de Marrugat feu lluir la seva vèu potent i ben timbrada. També estigué molt bé el senyor Miracle.

En conjunt, un seguit de representacions d'òpera que, donats els preus i la modestia dels cantants, no poden ésser millors ni millorades.

CÓMICO.—Per fi, després d'alguns aplaçaments, s'estrenà *La alegria del amor*, fantasia lírica en un acte i sis quadros, en vers i en prosa, musica del celebrat mestre Luna i lletra dels senyors Mas i Cadenas.

Diguem la veritat?... Diguem-la.

L'obra, considerada com a obra, no ha respost a l'espectació amb que era esperada; és desigual, poc original, poc enginyosa, i a estones fins mansa i ensopida.

De la musica, fóra d'un parell o tres de números, lo demés... *pa el gato*.

Lo que sí val la pena d'aplaudir-se és la presentació i l'execució. En Bergés hi està admirable, i els altres l'ajuden amb voluntat.

Decorat, vestuari i accessoris per al conjunt visual, tot de primera; per lo qual mereix l'empresa la més sincera felicitació.

L'obra sanejadora

Tots els barcelonins han pogut veure ficsats pels cantons, aquests dies, uns cartells grocs amb lletres vermelles, que's distingeixen d'una hora lluny.

Per als que encara no se n'hagin enterat, tenim molt gust en reproduir-lo:

ATENCIÓ, CIUTADANS:

Del vergonyós estat actual de brutícia i d'infecció en que's troba Barcelona, ne son culpables els regidors que defensaren i votaren el **CONTRACTE D'ESCOMBRARIES** amb la «**COMPANÍA GENERAL DE SANEAMIENTO**» i que foren els regidors:

LERROUXISTES

Senyors: Puig d'Asprer, Doménech, Lladó i Valiés, Marcilla, Janssens, Callén, Soriano, Carraté, Rovira Palau, Casals, Vinaixa, Coll, Lluch, Ullé, Figueras, Canals, Sans, Colominas, Morros, Mir i Miró i Serraclara.

DE LA «LLIGA REGIONALISTA»

Senyors: Joan Vallés i Pujals, i sortiren del Saló abans de votar els senyors Pardo, Lacambra, Sagarra, Albó i Carreras Candi.

REFORMISTES

Senyors: Joan Tauler i doctor Roig i Rovira «i don Juli Marial, expulsat de la U. F. N. R.».

Unicament **VOTAREN EN CONTRA** tots els regidors de l'**Unió Federal Nacionalista Republicana**, senyors Joaquim Lluhi i Rissech, Trinitat Monegal, Manuel Rius i Rius, David Ferrer i Nicolau Juncosa.

Ademés el senyor Nualart, independent i els radicals senyors Sol Roig i Morales Pareja.

BARCELONINS: Que caigui sobre d'ells i dels partits polítics que ho toleraren, tota la vergonya i l'ignominia.

- Toca amb molt sentiment, oi?
 —Però és poc personal.
 —Vol dir!
 —Sí, perquè toca amb el sentiment dels que l'escolten.

ESQUELLOTS

LLEGIM un divertit accident ocorregut al senyor Alvar de Figuerola, a l'empendre el viatge cap a Gijón, a l'objecte de conferenciar amb el rei i saludar a l'hermosa reina.

El comte de Romanones, sempre atrafegat, arribà a l'estació pocs minuts abans de sortir el tren. Quan ja anava a muntar al vagó, digué:

—On és el meu capell?

—Al cap, senyor;—respongué el senyor Brocas, son secretari.

—No és aquest, el que vull, és el de copa-alta. Com entro jo a Gijón, sense la bimba?

—Compri'n un.

—I ara? Aneu-me'l a cercar.

—I el tren?

—Que esperi.—

La distància de l'estació del Nort al palau del President del Consell és bastant llarga. El tren retrassà trenta minuts.

Ja podeu figurar-vos lo que dirien els viatgers.

—Visca la democràcia!

Veritat que s'assegura que'l tal capell valfa ses dèu pessetes.

AQUEST any també el Rosari de l'Aurora ha finat amb tots els honors d'habitut.

Trets, corredices i garrotades.

Res: s'ha acabat com el Rosari de l'Aurora.

ZERO i van dos.

Un pailebot que venia a Barcelona, ple de garrofes, va caure en poder dels moros.

Amb motiu d'aquesta presa, que afecta tant directament als barcelonins, no sabem si riure o plorar.

El perill dels tripulants
i la pèrdua és molt sensible;
prò de garrofes... bé prou
n'han corregut aquests dies!

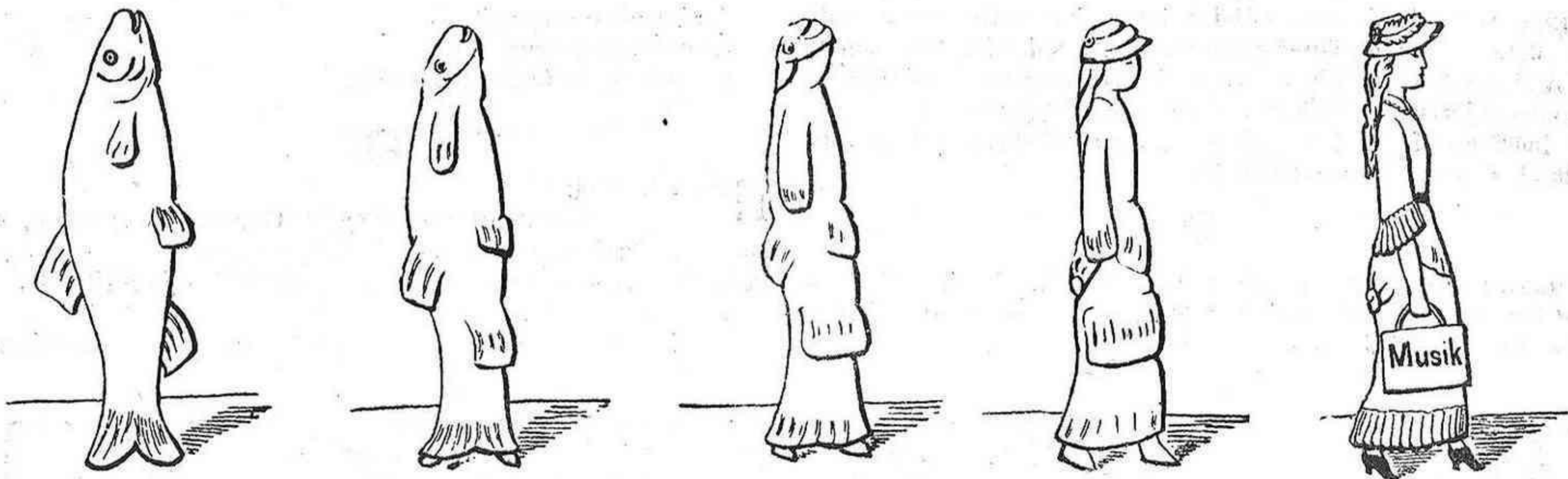
S'està organitzant la primera pelegrinació general catalana a Nuria.

Els ciutadans que desitgin ficar el cap dins de la cèlebre olla, ja poden corre a inscriure's en les llistes d'aquesta pelegrinació.

Ara, els que en comptes del cap prefereixin ficar-hi les mans, a l'olla, val més que's facin incloure en candidatura per a les pròximes eleccions municipals.

ENTRETENIMENTS DELS AVIS

Transformació

Teatro Español», senyor Terrés, el convit que va fer-nos per a assistir a l'inauguració de les seves importants dependències.

L'altre dia, al senyó Esteva Marata,
les fruïteres d'allà a la Boqueria
li varen regalâ una gran safata
de peres, préssecs, raims... De tot hi havia!

I va atipar-se'n tant, el senyó Esteva
i els individus tots de casa seva,
que'l resultat de tal excés de fruita
va sê un còdic d'aquells de corre-cuita.

Vol dî, això, que quan un és regidò
no deu acceptar mai tot lo que és bo.

S'acaba d'estrenar un drama molt dolent. Un amic i un enemic
de l'autor comenten els incidents de la vetlla.

L'amic:—T'ho dic amb sinceritat. La trobo tant dolenta,
aquesta obra, que no tindria inconvenient en xiular-la als matei-
xos bigotis de l'autor.

L'enemic:—Ah, doncs, jo de bona gana l'aplaudiria a les se-
ves galtes.

Solucions als trenca-caps del número 1806

A la xarada primera, *Agradar-me*; a la segona, *Matadepera*; a
l'anagrama primer, *Cop-poc*; al segon, *Cup-puc*; a la conversa,
Magi; al jeroglífic primer, *Camila*, i al segon, *Mariano*
és un nom de set lletres.

TRENCA-CAPS

XARADES

I

Còm primera que primera-segona-quarta les segona-quar-
ta amb les primera-segona-tercera-quarta?

JOAN ROBERT

II

Les conseqüències del «cine»

Pares, els que teniu fills;
marits, els que teniu dóna;
germans, que teniu germanes;
sogres, les que teniu nora;
no les deixeu anâ al *cine*,
perque allí dins s'hi corrompen,
i hi aprenen una ensenyança
que no's troba *hu* cap escola.

D'allí *hu* surten adulteris
i altres coses perilloses,
perque'l *dos-tres-quatre* vetlla
quan la sala és *quint* les fosques
i la cinta va rodant

amb furia vertiginosa,
mentres al drap s'hi retraten
escenes poc decoroses
que està bé que les ignorin
les criatures i les noies.
Dos-cinc-sis hi hà per setmana
que'ls nois no van a l'escola,
per ficar-se *hu* aquests locals,
on fins boi ceguets se tornen,
mirant la *tot* diversió
que tant temps està de moda.
Si jo fos autoritat
els feia tancar per força.

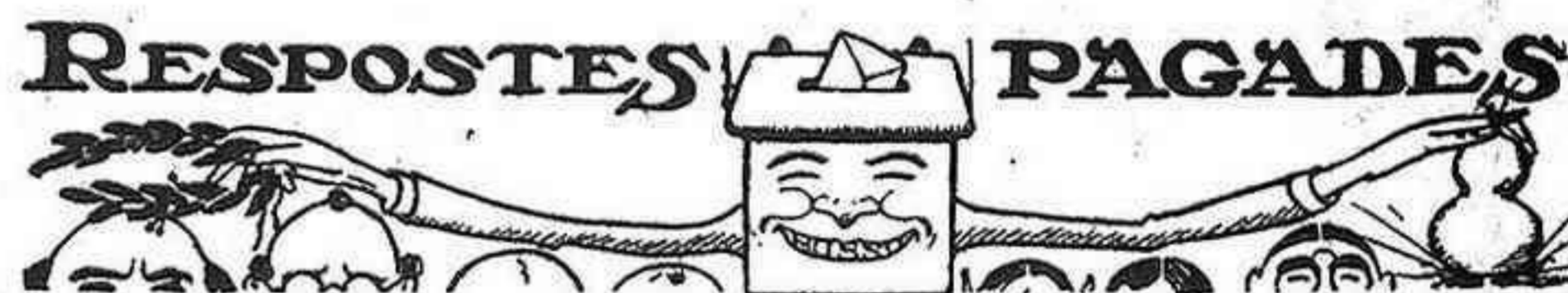
PAU XURIGUERA

ANAGRAMA

I

Total, quan vinga el nebot,
li entregaràs aquest *tot*.

JOAN ANTICH PUQUÍ

Pau Xuriguera: Intentarem aprofitar la Xarada. — F. Llaveiol: La *calderoniana* és graciosa, però no és oportuna. Entra en cartera. — Josep Busquets i Tenas: La seva prosa és massa ignocentona. — Josep Bernet Torras: La millò és la de la rosa—i encara no és pas gran cosa.—J. A. (Beziers): Ho sento, però no podem admetre adhesions ni refutacions a la qüestió llengüística, perque no acabariem mai. I resulta molt poc humorístic tot això. — Maties Arnau: L'anagrama và bé. — Crispin: També và bé la seva endevinalla. — R. Quer: Això que m'envia és molt dolent.—F. L. P.: Ja'ns en farem, però no encara. — Garibaldi: No està del tot malament.—F. G. Estelselenc: Els versos són infernals. — Joan Aubert i Manent: Ho mirarem amb calma, i, si van, aniràn. — Josep Borràs: Entra en cartera. Potser vagi, arreglada, a l'Almanac de LA CAMPANA. — Saldoni Net: No m'agrada prou.

F. Olives, Ll. M., J. de L. (Reus), J. Ferré i R., Aguilera i Boris Jana: Rebut els originals que envien amb destí als Almanacs, i tantes mercès

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20

Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8
BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

ANUARIO GENERAL DE ESPAÑA

PARA 1913

Dos tomos: 35 pesetas

EDICIONS POPULARS

D'EN

SANTIAGO RUSIÑOL

L'illa de la calma

Un tomo en 8.^u

Ptes. 1

OBRA NUEVA

Dr. BEARSON

ETERNA LUNA DE MIEL

Secretos del lecho conyugal : Cartilla
higiénica para los recién casados

UN TOMO 8.º

PTAS. 1

Proximament sortirà

DICCIONARI CATALÀ-CASTELLÀ I CASTELLÀ-CATALÀ

OCASION!

Por 5 Pesetas
una Biblioteca
que vale 40

OCASION!

<i>Carlos Reyes</i>	<i>La raza de Caín</i>	Un tomo 8.º	Ptas. 10
<i>M. Barrionuevo</i>	<i>Andaluza</i>	» » »	» 3
<i>Id. id.</i>	<i>Juanela</i>	» » »	» 3
<i>Id. id.</i>	<i>No fornicar</i>	» » »	» 1'50
<i>Id. id.</i>	<i>Falso testimonio</i>	» » »	» 1'50
<i>S. J. Carner</i>	<i>El genio y el arte</i>	» » »	» 1'50
<i>Miguel Maestre</i>	<i>Los malhechores de Madrid</i>	» » »	» 2'50
<i>Víctor Hugo</i>	<i>Un libro de sus obras</i>	» » »	» 2
<i>A. Z.</i>	<i>El alma al diablo</i>	» » »	» 2
<i>J. Torreandell</i>	<i>Pimpollos</i>	» » »	» 3
<i>Constantino Miralta</i>	<i>El sacramento espúreo</i>	» » »	» 2
<i>F. P. de Camino</i>	<i>El cabo Pérez</i>	» » »	» 2
<i>J. Güell y Rente</i>	<i>Don Carlos</i>	» » »	» 2
<i>Ventura Ruiz Aguilera</i>	<i>Cuentas del día</i>	» » »	» 1
<i>L. Bremón</i>	<i>Los pecados capitales</i>	» » »	» 1
<i>Alfonso Jonault</i>	<i>Abraham Lincoln</i>	» » »	» 1
<i>V. Almirall</i>	<i>España tal cual es</i>	» » »	» 1

TOTAL PTAS. . 40

Todo el lote de 17 novelas cuyo precio es de 40 pesetas **¡¡5 pesetas!!**

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, además, un ral pera certificar. Als corresponsals se'ls otorguen rebaxes.

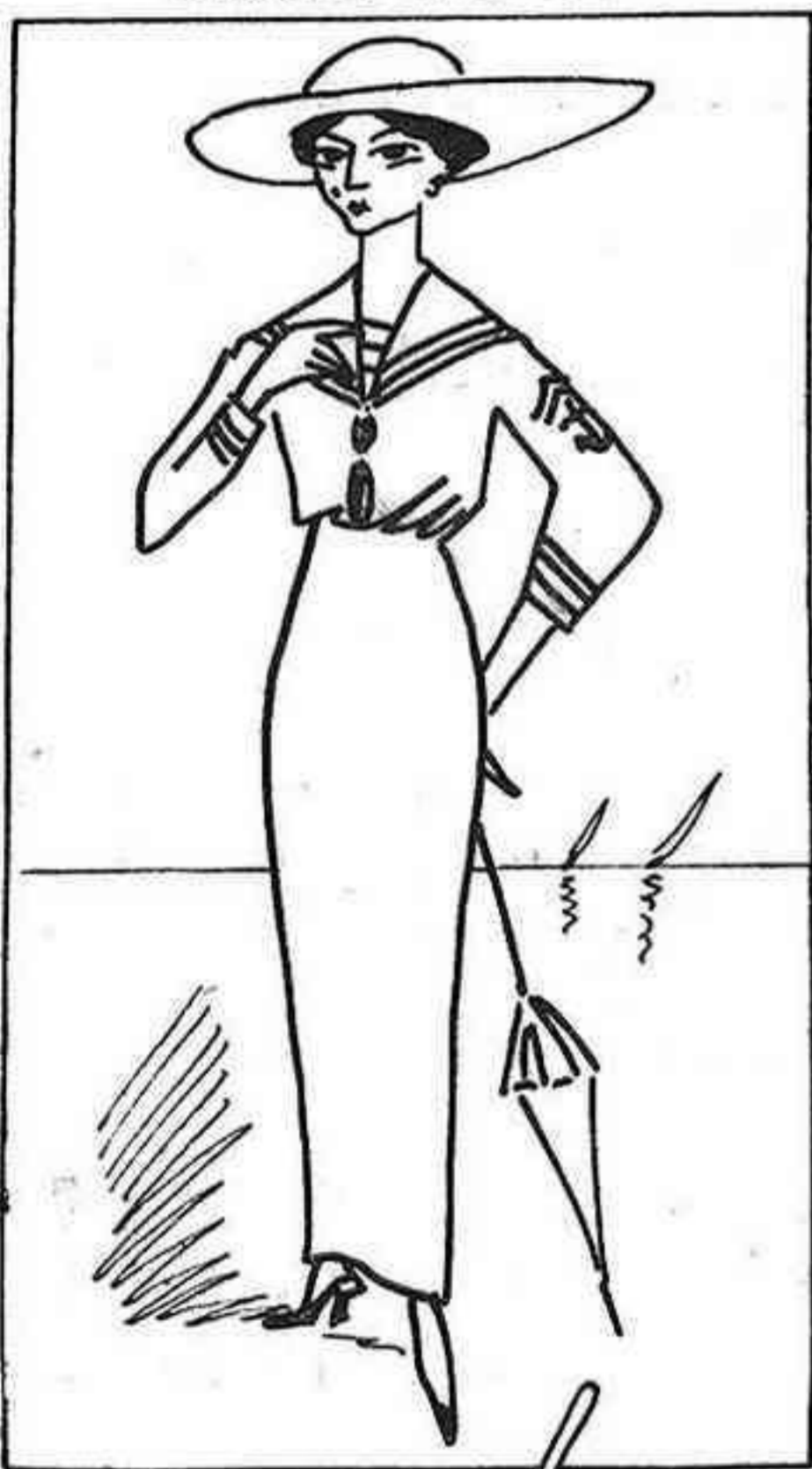
*Trajo de carrer
Anant a l'estació*

*Al tren amb trajo
guarda-polvo*

*Trajo de casa
al poble de estiuig*

Trajo de platja

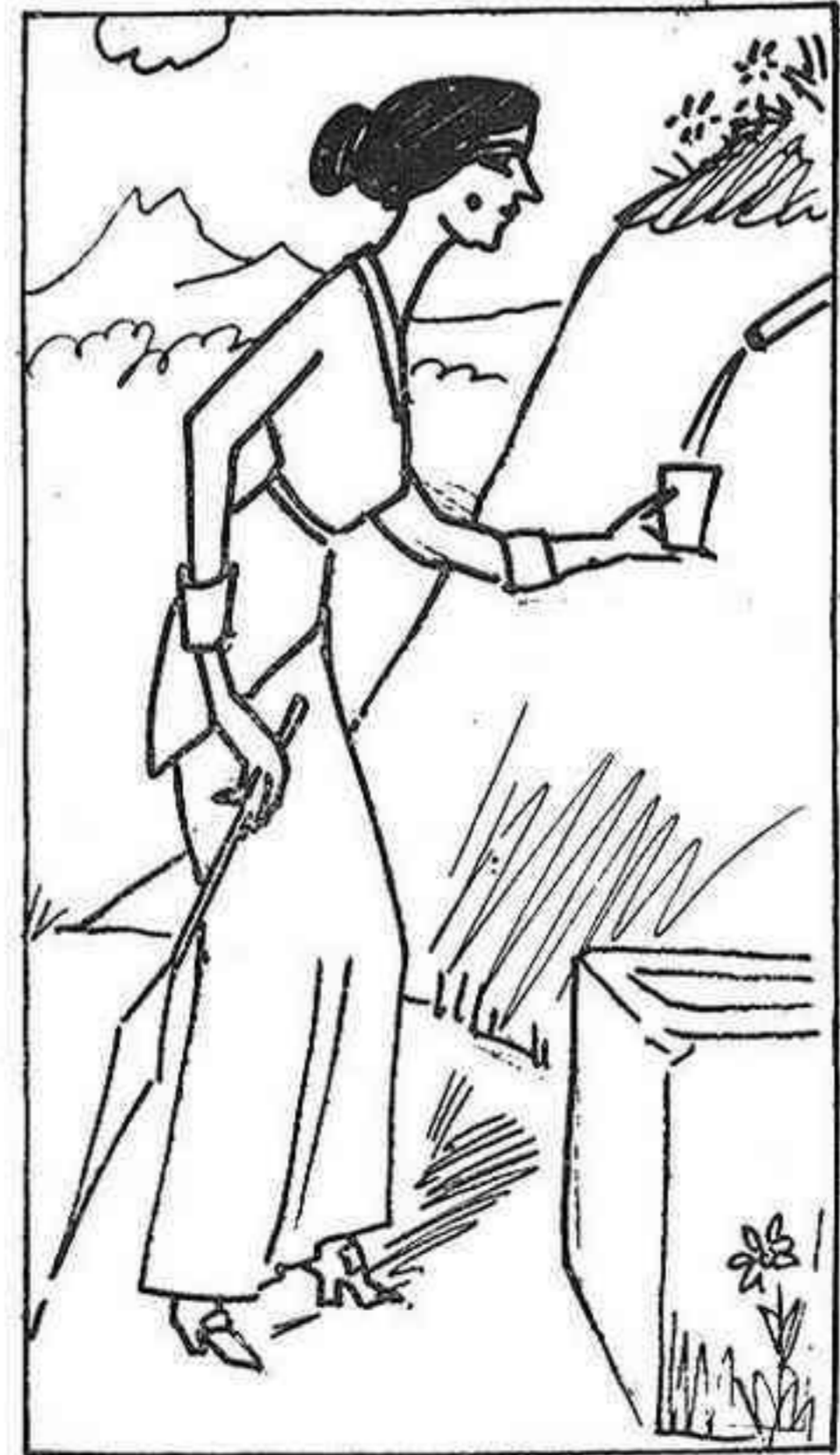
*Trajo d'anar a missa
de dotze*

*Amb trajo d'anar
al Casino dels banys*

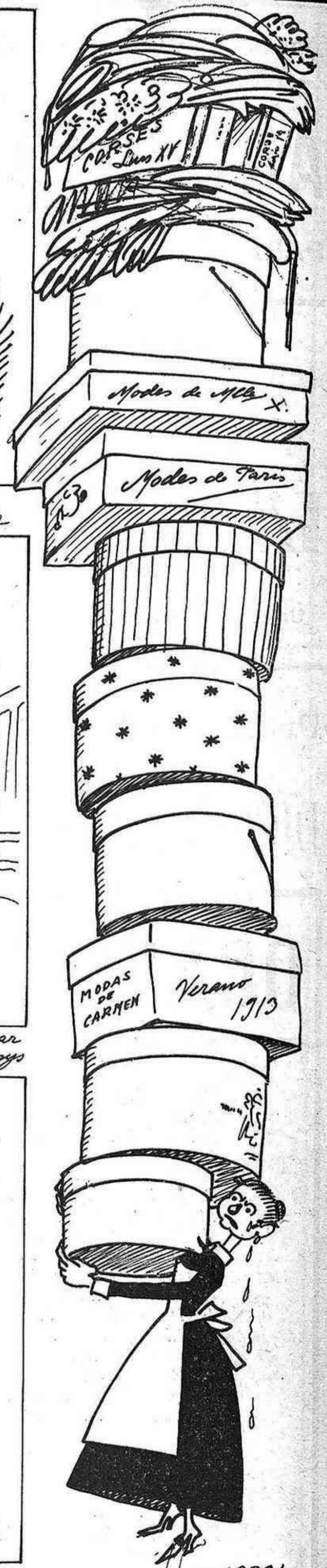
Trajo de muntanya-alpinista

Al trajo d'anar a la font

Trajo de festa major

P. MAROL

MODES ESTIVALS

La senyora X, a l'estiu està molt contenta perquè pot dur poca roba...
La que no n'està gens és la criada... perquè n'ha de dur molta.